

دلار (مرکز مبادله ارزی)	یورو
۷۰۲,۴۴۷	۱,۰۱۸,۶۰۰
یوان	درهم امارات
۱۲۸,۸۰۰	۲۵۴,۹۸۰
سکه طرح جدید	طلا۱۸عیار
۷۸۷,۰۰۰,۰۰۰	۶,۷۷۳,۰۰۰
نیم سکه	ربع سکه
۴۹۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰
	هر گرم زعفران نگین
	۱,۰۳۰,۰۰۰

شاخص
<p>نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی (ارقام به درصد)</p> <p>فقط ۱/۵ درصد نقدینگی اسکناس است</p> <p>بررسی آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد به ازای هر ۱۰ هزار ریال نقدینگی فقط ۱۵۴ ریال اسکناس و مسکوک اقتصاد ایران در حال گردش بوده و این نسبت ۱/۵۴ درصدی، پایین‌ترین نسبت در چند دهه اخیر است. در خور ذکر است توسعه قابل توجه بانکداری الکترونیک و نظام‌های پرداخت در ایران موجب شد با وجود استمرار تورم‌های دورقمی و قرار گرفتن تورم در دامنه ۳۰ تا ۴۰ درصد در ۵ سال گذشته و کاهش نرخ برابری ریال با دلار از هزار تومان در سال ۱۳۹۰ به حدود ۷۰ هزار تومان در سال ۱۴۰۳، مردم برای خرید کالا نیازمند حمل حجم زیادی از اسکناس نباشند. در واقع سهولت در تبادلات مالی به صورت الکترونیک باعث شده مردم برای خرید کالا به استفاده از پول کشور دیگری نیازوند و مرجعیت قیمتی ریال در معاملات از بین نرود. سیاست گذاری برای مهار تورم در یک اقتصاد تازمانی امکان‌پذیر است که پول ملی آن کشور از مرجعیت خارج نشود. (اقتصاد معاصر)</p>

واریز اعتبار کالابرگ به حساب سرپرستان دهک‌های چهارم تا هفتم از امروز

ایسنا- مردم در مرحله اول طرح کالابرگ الکترونیکی و با واریز اعتبار به حساب سرپرستان خانوار تحت پوشش سازمان‌های حمایتی (بهبیستی و کمیته امداد) از ۱۱ اسفند آغاز شد. در ادامه مرحله دوم برای دهک‌های درآمدی اول تا سوم ۱۶ اسفند پرداخت شد. در سومین مرحله از طرح، خانوارهای مشمول درآمدی چهارم تا هفتم از امروز عصر (۲۳ اسفند) می‌توانند از اعتبار تخصیصی برای خرید کالاهای اساسی به ازای هر نفر ۳۵ هزار تومان استفاده کنند.

یارانه این ماه زودتر از موعد پرداخت می‌شود

صدا و سیما- پور محمدی رئیس سازمان برنامه و بودجه دیروز اظهار کرد: خزانه‌داری از امشب حقوق باز نشستگان و بلافاصله پس از آن حقوق کارمندان را پرداخت خواهد کرد. یارانه بگیران هم زودتر از موعد مقرر دریافتی خواهند داشت. در این حال تسنیم گزارش داد: یارانه کمک معیشتی مردم در مرحله ۱۶۹ مربوط به اسفند ماه ۱۴۰۳ به حساب بیش از ۱۰ میلیون سرپرست خانوار دهک‌های اول تا سوم در سراسر کشور واریز شد.

افزایش نرخ‌ها در بازار ارز و طلا

خراسان- بازارهای ارز و طلا دیروز روند افزایشی را ثبت کردند. دلار در بازار آزاد با حدود ۴۰۰ تومان افزایش به ۹۲ هزار و ۷۰۰ تومان رسید. متعاقب آن هر گرم طلای ۱۸ عیار رشد ۴۹ هزار تومانی پیدا کرد به ۶ میلیون و ۷۲۵ هزار تومان افزایش یافت. هر قطعه سکه تمام نیز بار شدی یک میلیون و ۳۰۰ هزار تومانی به حدود ۷۸ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسید.

فاصله سرمایه‌گذاری خارجی با هدف گذاری

صدا و سیما- رئیس کمیسیون اقتصادی مجمع تشخیص گفت: برای رشد ۸ درصدی ۲۵ تا ۳۰ میلیارد دلار سالانه به سرمایه‌گذاری خارجی نیاز داریم اما حتی در دولت شهید رئیسی میزان سرمایه‌گذاری سالانه حدود ۲ میلیارد دلار بود. پورا ابراهیمی تاکید کرد: اقتصاد باید ماموریت اول سفارتخانه‌های ما باشد. در حال حاضر ۹۰ درصد حجم تجارت کشور تنها با ۱۰ کشور است.

شیرینی شب عید تغییر نرخ نخواهد داشت

ایرنا- رئیس اتحادیه قنادان، شیرینی‌فروشان و کافه قنادی تهران گفت: با وجود افزایش قیمت مواد اولیه، در سال جاری نرخ شیرینی شب عید و ایام نوروز نسبت به سه ماه گذشته تغییری نداشته و نخواهد داشت. علی‌بهره‌مند درباره وضعیت تولید و قیمت شیرینی شب عید و ایام نوروز با بیان این که قنادی‌ها با افت شدید فروش روبه‌رو شده‌اند، افزود: امکان افزایش قیمت در تولیدات این صنف منطقی نیست زیرا به دلیل افت فروش، برخی واحدهای قنادی امکان ادامه فعالیت نخواهند داشت.

وزیر نفت: فعلاً برنامه‌ای برای سهمیه‌بزنن نوروزی نداریم

تسنیم- وزیر نفت گفت: آمادگی کامل برای تامین بنزین نوروزی را داریم اما سهمیه خاص نوروزی هنوز اعلام نشده است. محسن پاک‌نژاد همچنین در حاشیه جلسه هیئت دولت و در جمع خبرنگاران گفت: قرار است کارت بانکی و میزان سوخت سهمیه‌ای هر فرد جمع‌بندی شود که این موضوع زیرساخت خاص خودش را می‌خواهد و در موقعیت مقتضی اطلاع رسانی مفصل‌تری در این زمینه صورت خواهد گرفت اما به صورت دقیق نمی‌توان زمان این تجمیع را مشخص کرد.

معمای «۴ چرخه تثبیت و جهش ارزی» در ۸ سال

نتایج تازه‌ترین بررسی‌ها نشان می‌دهد از سال ۱۳۹۶ تاکنون، سیستم ارزی در کشور ما با ۴ چرخه مداوم تثبیت-جهش روبه‌رو شده است. دلیل ناکارآمدی سیاست‌های تثبیتی چیست؟

<p>امینی economice@khorasannews.com</p>	
---	--

بازار ارز در سال‌های اخیر با معماهای زیادی روبه‌رو بوده است. یکی از این موارد، چرایی تکرار چرخه‌های تثبیتی-جهشی است. در واقع در برابر افزایش نرخ‌های ارز، همواره سیاست‌های تثبیتی اعمال شده، اما به نظر می‌رسد این سیاست‌ها نتوانسته‌اند علی‌رغم تثبیت نرخ ارز، نهایتاً جلوی جهش‌های بعدی را بگیرند. همان چیزی که اجمالاً از آن‌ها به عنوان فشرده شدن فنر نرخ ارز در دوره سیاست تثبیت یاد می‌شود. با این حال، سوالی که هم‌اینک در کنار سایر ابهامات بازار ارز کشور مطرح بوده، این است که دلیل این ناکامی سیاستی چیست؟ در این رابطه، مرکز پژوهش‌های مجلس پاسخ‌هایی نسبتاً جدید به این پرسش مهم داده است. در این گزارش ضمن پرداختن به این موضوع، نتایج مهم دیگری را که در گزارش شماره ۲۰۵۳۵ مرکز مزبور به آن اشاره شده است، مرور می‌کنیم.

به گزارش خراسان، در شرایطی که نرخ ارز در سال‌های اخیر چند برابر و به یکی از مسائل اصلی اقتصاد ایران تبدیل شده است، به جرئت می‌توان گفت ماهیت و کارکرد نظام ارزی کشور تاکنون کاملاً شفاف نشده و شاید یکی از دلایل عدم توفیق سیاست‌های ارزی نیز همین موضوع باشد.

صعود نرخ ارز و چرخه‌های تکراری

تثبیت-جهش

در این راستا تازه‌ترین بررسی‌ها نشان می‌دهد که در هشت سال اخیر، ۴ مرتبه چرخه تثبیت و جهش ارزی پشت سرهم تکرار شده است. در نمودار بالای صفحه، روند ماهانه رشد نقطه به نقطه نرخ غیررسمی ارز در بازه زمانی فروردین ۱۳۹۶ تا دی ۱۴۰۳ نشان داده شده است. با این حال، سوال مهمی که وجود دارد، این است که چرا سیاست‌های تثبیتی نتوانسته‌اند آرامش لازم را در بلندمدت به بازار ارز برگردانند؟

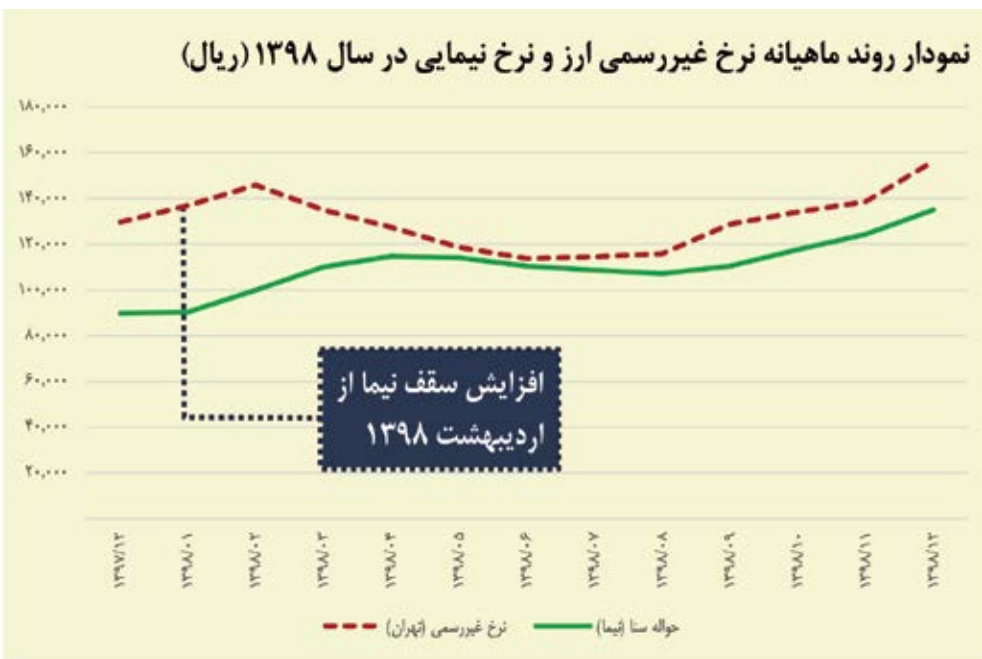
۲ دلیل شکست سیاست‌های تثبیت

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش مفصلی که پیرامون ابعاد بازار ارز داده، به دو نکته مهم در خصوص افزایش نرخ ارز در سال‌های اخیر اشاره کرده که می‌توان از آن‌ها به عنوان موتورهای مقاومت در برابر سیاست‌های تثبیت ارزی یاد کرد. این دو عبارت‌اند از: ناترازی‌های کلان اقتصادی و انتظارات تورمی.

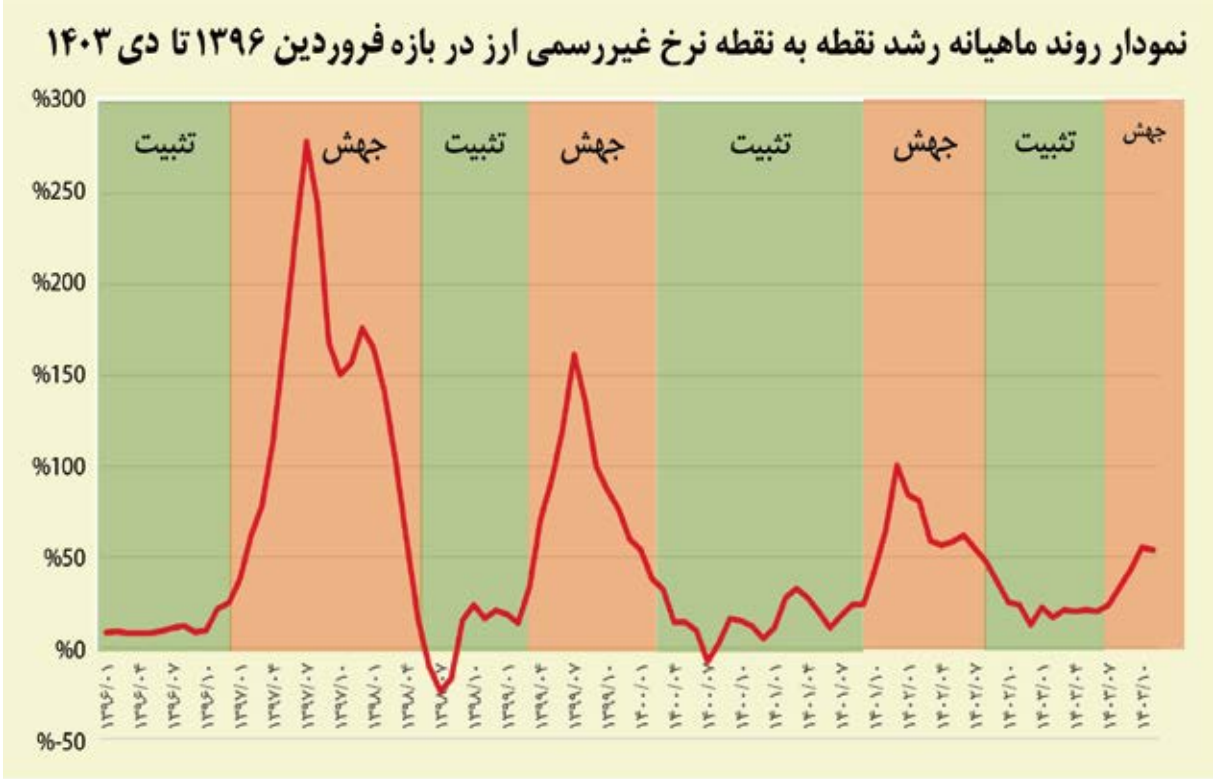
ناترازی‌های کلان اقتصادی

عامل افت ارزش پول ملی

نخستین عامل پشتیبانی از نرخ ارز و شکست سیاست‌های تثبیتی، ناترازی‌های کلان اقتصادی است. در واقع ادامه ناترازی‌هایی مانند ناترازی بودجه‌ای، ناترازی شبکه بانکی، ناترازی حوزه انرژی، ناترازی شرکت‌های دولتی، ناترازی شرکت‌های غیردولتی مانند خودروسازان و... به معنای فشار به نظام بانکی برای خلق نقدینگی برای پوشش این ناترازی‌هاست. حجم ناترازی شبکه بانکی قریب به ۱۷۰۰ هزار میلیارد تومان، نیاز بانک‌ها برای دستیابی به شاخص فایت سرمایه ۸ درصدی، به میزان ۳ هزار هزار میلیارد تومان، بدهی ارزی برخی شرکت‌های تولیدکننده انرژی به نظام بانکی به میزان بیش از ۲ هزار هزار میلیارد تومان، کسری بودجه سالانه دولت، بدهی ۹۰۰ هزار میلیارد تومانی بخش دولتی به نظام بانکی، زیان انباشته شرکت‌های دولتی و

نمودار روند ماهیانه رشد نقطه به نقطه نرخ غیررسمی ارز در بازه فروردین ۱۳۹۶ تا دی ۱۴۰۳

با این حال هدف گذاری‌های بانک مرکزی به دلیل غیر باورپذیر بودن، نقشی در شکل دهی انتظارات نداشته است. بر این اساس رشد نکردن تدریجی و مدیریت شده نرخ ارز در نسبت با متغیرهای اسمی نظیر تورم، رشد نقدینگی و نرخ سود شکل‌گیری چرخه‌های مخرب تثبیت-جهش (به عبارتی دیگر شکست سیاست تثبیت) را رقم زده است.

حذف سقف نرخ نیما، اثر افزایشی

بر نرخ ارز غیررسمی نداشته است

یکی از سیاست‌های مهم ارزی در ماه‌های اخیر، حذف سقف ارز نیما و ایجاد بازار ارز توافقی بوده است. بازاری که گفته می‌شود برای نخستین بار در اقتصاد ایران، زمینه عرضه و تقاضای واقعی ارز را فراهم کرده است. پس از این اقدام، نرخ ارز برای واردکنندگان و همچنین نرخ ارز غیررسمی صعودی شد و برخی کارشناسان با انتقاد از این مسئله، رشد نرخ ارز در بازار غیررسمی را به رشد نرخ ارز توافقی نسبت دادند. با این حال، گزارش اخیر مرکز پژوهش‌ها این مسئله را رد می‌کند.

در گزارش مذکور آمده است: این گزاره که همواره فاصله ثابتی بین نرخ نیمایی و غیررسمی وجود دارد و با افزایش نرخ نیمایی، نرخ غیررسمی در سطوحی بالاتر قرار می‌گیرد، فاقد پشتوانه تجربی است. زیرا تا پیش از سال ۱۴۰۱، معاملات نیمایی در سایه کنترل‌های مقداری، بدون اعمال سقف دستوری قیمتی و بر مبنای نرخ‌های توافقی صورت می‌پذیرفت که به‌طور متوسط با حاشیه کمی کمتر از نرخ غیررسمی ارز بود. نکته مهم تر این که در اردیبهشت ۱۳۹۸ نیز حذف سقف نیمایی تجربه شده بود. بر اساس نمودار پایین صفحه ملاحظه می‌شود که در آن برهه زمانی با وجود افزایش نرخ نیمایی، نرخ غیررسمی با کاهش مواجه شده است. در نتیجه هم به علت اثری که حذف سقف نرخ نیما بر عرضه و تقاضای ارز دارد (عرضه ارز رسمی را افزایش و تقاضای کاذب ارز را کاهش می‌دهد) و هم به علت مرور تجربه سال ۹۸، می‌توان نتیجه گرفت که حذف سقف نرخ نیما، احتمالاً اثر کاهشی بر نرخ ارز غیررسمی خواهد داشت و یا حداقل دلیل افزایش نرخ غیررسمی نبوده است.

عرضه، چشم‌انداز تولیدی و سرمایه‌گذاری (سرمایه‌فیزیکی، انسانی و اجتماعی) و نقش ایران در زنجیره‌های ارزش جهانی است. در سمت تقاضا نیز ارائه چشم‌انداز قابل‌باور در خصوص رفع ناترازی‌ها و نظارت بر عملکرد نظام بانکی در خلق اعتبار، باعث کاهش انتظارات تورمی می‌شود. در این میان، نکته قابل توجه در جلوگیری از تشدید انتظارات تورمی، جلوگیری از هر اقدامی است که نوسان و جهش را در پیش داشته باشد. مهم‌ترین مصادیق این اقدامات، تثبیت دستوری قیمت‌ها و سیاست‌های ارزی مولد چرخه‌های تثبیت-جهش نرخ ارز است که همواره جهش و نوسان را به کشور تحمیل کرده است.

باید توجه داشت اگر چه نرخ ارز، لنگر انتظارات قیمتی در اقتصاد ایران است و کاهش آن موجب کاهش انتظارات تورمی می‌شود، اما این امر زمانی محقق خواهد شد که عوامل اقتصادی باور داشته باشند کاهش رشد نرخ ارز منطبق با انتظارات نیست به اقدامات اساسی همچون رفع ناترازی‌ها، کاهش نااطمینانی‌های خارجی، افزایش سرمایه‌گذاری و... رخ داده باشد؛ و در صورتی که منشأ کاهش رشد نرخ ارز صرفاً اقدامات مقطعی از طریق نرخ‌گذاری دستوری و تثبیت مقطعی به واسطه مداخلات و کنترل‌های ارزی باشد، اثری بر انتظارات تورمی نخواهد داشت و صرفاً سیکل‌های تثبیت-جهش نرخ ارز را به کشور تحمیل خواهد کرد. این موضوع خود موجب شوک اقتصادی و نااطمینانی مضاعف در اقتصاد خواهد شد.

چرا سیاست تثبیت ارزی در ۱۴۰۲

ناموفق بود؟

مرکز پژوهش‌ها در ادامه، نمودار روند فصلی نرخ ارز انتظاری و نرخ غیررسمی ارز را بررسی کرده که نشان می‌دهد با وجود تاخیرات سیاست‌گذار مبنی بر تثبیت نرخ ارز از سال ۱۴۰۲، انتظارات در خصوص آن افزایشی بوده که بیانگر اهمیت هدف‌گذاری‌های باورپذیر سیاست‌گذار در خصوص نرخ ارز است. نکته قابل توجه این‌جاست که نرخ انتظاری ارز در سال ۱۴۰۳ بر اساس افکارسنجی سال ۱۴۰۲ بوده که در آن رخداد‌های امنیتی منطقه‌ای و سیاسی اخیر نیز لحاظ نشده است.

تحلیل
<p>چشم‌انداز روند و نوسانات نرخ ارز چگونه است؟</p> <p>ناشی از آن، نرخ ارز ممکن است روندی کاهشی طی کند و دامنه نوسانات آن نیز محدودتر شود. البته نباید انتظار داشت کاهش نرخ ارز ناشی از اثرات فصلی، به میزان زیادی باشد. با این حال انتظارات نسبت به کاهش صادرات نفتی، افزایش شدت خروج سرمایه، افزایش هزینه‌های تجاری، افزایش زمان دسترسی به ارز برای واردات،... از جمله عواملی هستند که در صورت تحقق، می‌توانند نرخ ارز را در سطوحی بالاتر از روند تعادلی بلندمدت خود قرار دهند.</p>

گزارش مرکز پژوهش‌ها در بخشی دیگر به چشم‌انداز نرخ ارز در ماه‌های پیش‌رو پرداخته و آورده است: در حال حاضر نرخ ارز در سطوحی بالاتر از روند بلندمدت خود به میزان تقریبی ۲۰ تا ۳۰ درصد قرار دارد. این پدیده به دلیل انتظارات و تقاضای فصلی است که البته وزن انتظارات به مراتب بیشتر است. پیش‌بینی می‌شود پس از عبور از زمان انتهای سال و تعطیلات نوروز، اثرات فصلی از بین رفته و در صورت تغییر نکردن دیگر متغیرها و رخداد‌های سیاسی و تعدیلات انتظارات